

בתי המשפט

א 3160/09

בית המשפט המחוזי בירושלים

24/09/2009

לפני: כב' השופט ר' כרמל

בעניין: Spiegel – Verlag Rudolf Augstein GmbH & Co. KG.1

Peter Glaser .2

המבקשים

ע"י ב"כ עו"ד פוקס נאמן

נ ג ד

גיל קופטש

המשיב

ע"י ב"כ עו"ד רן מובשוביץ

החלטה

תקפות המצאה

כללי

1. התובע (המשיב) הגיש תביעה כנגד הנתבעים (המבקשים) לתשלום פיצויים בעילות הבאות: הפרת זכויות יוצרים וקנין רוחני, לשון הרע, הגנת הפרטיות, הפרת חובה חקוקה, רשלנות, ועשיית עושר ולא במשפט. בכתב התביעה נטען כי הנתבעים פרסמו בשבועון "דר שפיגל", השייך לנתבעים, (להלן: "השבועון"), וברשת האינטרנט, תמונה של התובע, שעברה עיבוד ובאופן שתוצג כדמותו של אדולף היטלר, ובצמוד לה נכתב "הנאצי הגדול". לפי הטענה, פרסום זה עשה שימוש בתמונה מעובדת של התובע, תוך שהוספו לה מוטיבים שהציגו את התובע כנאצי, כדוגמת שפם וצלב קרס.

בתי המשפט

א 3160/09

בית המשפט המחוזי בירושלים

24/09/2009

לפני: כב' השופט ר' כרמל

2. התובע המציא את כתב התביעה למר כריסטוף שולט (להלן: "מר שולט"). הנתבעים, שמקום מושבם בגרמניה, הגישו בקשה להורות כי כתב התביעה לא הומצא להם כדין, הבקשה שבפני.

טענות הצדדים

3. הנתבעים טוענים כי מבחן מירב הזיקות מוביל לכך שבנסיבות המקרה דנן הפורום הנאות לבירור המחלוקת הוא בגרמניה. תחת זאת, בחר התובע להמציא את כתב התביעה לכתב של הנתבעת, מר שולט, המשמש כתב חדשות מטעם השבועון בישראל, ואינו משמש מורשה בהנהלת עסקים של הנתבעים. לשיטת הנתבעים, אין די בדיעתם על הגשת התביעה נגדם בישראל, אלא יש להמציא את כתב התביעה למורשה בהנהלת עסקים מטעמה בישראל.

4. מנגד, טוען התובע כי תפקידו של המורשה הינו להביא את דבר ההליכים לידיעת הנתבע, וכי ניתן להמציא את כתב התביעה למי שעוסק מטעם העסק באיזור שיפוטו של בית המשפט. עוד טוען התובע כי הנתבעים מפרסמים את כתובתו של מר שולט בשבועון, ואף מפנים לכתובת זו את הפונים לנתבעת. בנוסף, נטען כי מר שולט משמש דובר לאתר אינטרנט למען חופש הביטוי ומציג עצמו באתר זה כמנהל משרדי השבועון בישראל. כמו כן, מר שולט והנתבעים מקיימים קשר אינטנסיבי, תוך שמר שולט מטפל מטעמם של המבקשים בעניין התובע, ובכלל זה, העביר בין הצדדים תכתובות שונות ופעל להסדרת יצוגם המשפטי של הנתבעים. לטענת התובע, הנתבעים קיבלו את כתב התביעה ממר שולט, והשיבו לו במכתב כי הם דוחים את הטענות שבכתב התביעה. לפיכך, הנתבעים ידעו על התביעה, ואף מינו בא כוח מטעמם לצורך הטיפול בה. לבסוף, נטען כי מירב הזיקות נוטה לישראל.

דיון

האם בוצעה מסירה כדין ?

בתי המשפט

א 3160/09

בית המשפט המחוזי בירושלים

24/09/2009

לפני: כב' השופט ר' כרמל

7. מסירת ההזמנה לנתבע בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 (להלן: "התקנות") משמשת לא רק אמצעי להודיע לנתבע על ההליך שנפתח נגדו, אלא גם מחילה את שיפוטו הפרסונאלי של בית המשפט על נתבע זה (ר': ע"א 1947/91 שטיין נ' כץ, פ"ד מה(4) 705). הוראת תקנה 482(א) לתקנות קובעת כי המצאת כתבי בי-דין תהיה לנמען גופו או למורשהו, כדלקמן:

"היתה התובענה בענין עסק או עבודה נגד אדם שאינו גר באזור השיפוט של בית המשפט המוציא כתב בי-דין, די בהמצאת הכתב למנהל או למורשה, העוסק אותה שעה בעצמו מטעם האדם בהנהלת העסק או העבודה באותו אזור שיפוט".

8. בענייננו, הנתבעת מס' 1 הנה חברה זרה שהתאגדה בגרמניה והנתבע מס' 2 הינו אזרח גרמני, אשר מקום מושבם בגרמניה. כתב התביעה הומצא למר שולט. הנתבעים אינם מכחישים כי דבר הגשת התובענה נגדם בישראל הובא לידיעתם על ידי מר שולט, אולם לטענתם מר שולט הינו כתב חדשות העובד עם השבועון ואינו משמש מורשה בהנהלת עסקים מטעם בישראל, ועל כן ההמצאה שבוצעה לו אינה כדין.

9. הפסיקה העניקה פרשנות מרחיבה למונח "מורשה", ויפים לענייננו דבריו של כבוד השופט (כתוארו אז) ש' לוין בעניין רע"א 2652/94 טנדלר נ' לה קלוב מדיטראנה (ישראל) בע"מ (פורסם במאגר נבו), כדלקמן:

"[...] אין לפרש את הדיבור "מורשה" בתקנה 482(א) במשמעות הטכנית של שלוח אלא המבחן הקובע לשאלה זו הינו קיומה של דרגה כזו של אינטנסיביות של הקשר שבין המורשה לנתבע, שיש להניח כי המורשה יעביר לידיעת הנתבע את דבר ההליכים שהוגשו נגדו... בשאלת דרגת האינטנסיביות לא ניתן לקבוע מסמרות מראש, ויש לבחון בכל ענין על פי נסיבותיו".

[שם, בפסקה 6].

בתי המשפט

א 3160/09

בית המשפט המחוזי בירושלים

24/09/2009

לפני: כב' השופט ר' כרמל

(ר' גם: רע"א 2737/08 אורי ארבל נ' TUI AG, פורסם במאגר נבו; י' זוסמן סדר הדין האזרחי (מהדורה שביעית, תשנ"ה), בעמ' 234-235).

10. בענייננו, מר שולט קיים קשר רציף עם הנתבעים והביא לידיעתם את דבר הגשת התביעה נגדם ומסר להם את כתב התביעה שהומצא לו. בשבועון, אותו מוציאה לאור הנתבעת, מפורסמת כתובתו של מר שולט בישראל ברשימת הכתובות של עורך השבועון (ר': נספח ב' לתשובה לבקשה – עמוד "רשימת הכתובות והטלפונים" של "נציגי משרד העורך בחו"ל" (הכוונה למדינות שאינן גרמניה, אשר בה מופק השבועון)). כמו-כן, מר שולט הציג עצמו, באתר אינטרנט, כמנהל משרדי השבועון בישראל (פרסום מהאתר – נספח ג' לתשובה לבקשה). נוסף על כך, בטרם הומצא כתב התביעה למר שולט, שלח התובע מכתב לנתבעים באמצעות מר שולט, ואלו השיבו למכתבו זה באמצעות מר שולט, באופן בו הוקם בסיס איתן לתובע להניח כי מר שולט יביא לידיעת הנתבעים את כתב התביעה לכשיומצא לו (המכתב והתשובה לו – נספחים ד' – ה' לתשובה לבקשה). לפיכך, בענייננו, מר שולט נכלל בגדרי הגדרת "מורשה" שבתקנה 482 לתקנות, בהתאם לפרשנות שניתנה למונח זה בפסיקה. ואכן, מר שולט מסר לנתבעים את כתב התביעה, ואלו אינם חולקים על כך, ועל כך שבאמצעות מר שולט פעלו בישראל להסדרת יצוגם המשפטי ולהארכת המועד להגשת כתב הגנה לתובענה זו.

הפורום הנאות

11. משנמצא כי לבית המשפט הישראלי סמכות לדון בתביעה, התובענה תידון בפניו, אלא אם בית המשפט ראה לנכון שלא להפעיל את סמכותו. אחד מהמקרים שבה ימנע בית משפט מוסמך מלדון בתביעה הוא מקרה שבו בית המשפט בישראל אינו הפורום הנאות לדון בתובענה.

בתי המשפט

א 3160/09

בית המשפט המחוזי בירושלים

24/09/2009

לפני: כב' השופט ר' כרמל

דוקטרינת "הפורום הלא נאות" (Forum Non Conveniens) קובעת כי בהתעורר שאלה של ברירת מקום שיפוט בין בית משפט מוסמך בישראל לבין בית משפט זר, שאף הוא בעל סמכות בינלאומית לדון בתובענה, רשאי בית המשפט בישראל בתנאים מסוימים למחוק את התביעה שהוגשה לו כדי שזו תנוהל בפני בית המשפט הזר (ר': ע"א 300/84 אבו עטיה נ' ערבטיסי, פ"ד לט(1) 365, 384-386; בג"ץ 8754/00 רון נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד נו(2) 625, 654-656). המבחן המכריע לבחינת תחולתה של דוקטרינת "הפורום הלא נאות" הינו האם הפורום המקומי הוא "הפורום הטבעי" או שקיים פורום טבעי זר בעל סמכות לדון בתובענה. מבחן זה מוכרע בהתחשב במכלול נסיבותיו של המקרה. בכלל זה יש לבחון את השאלה מהו הפורום בעל הקשר המשמעותי והמהותי למחלוקת נשוא הדיון, אליו מובילות מירב הזיקות הרלוונטיות (ר': ע"א 9725/04 אשבורן חברה לסוכנויות ומסחר נ' CAE Electronics Ltd, בפסקה 18 (פורסם במאגר נבו); רע"א 851/99 Van Dosselaere נ' Depypere פ"ד נז(1) 800, 813-815). לשם בחינת שאלה זו, על בית המשפט להביא בחשבון שיקולים שונים. על שיקולים אלו ניתן למנות את מקום מושבם ועסקיהם של הצדדים, גישה למקור הראיות, האפשרות לחייב עדים להעיד בבית המשפט, ההוצאות הכרוכות בהבאתם ועוד (ר': רע"א 4716/93 החברה הערבית לביטוח שכם נ' שריקאת, פ"ד מח(3) 265, 270-269). יובהר, כי נטל ההוכחה לעניין קיומו של פורום זר מוסמך, שהינו בעל מירב הזיקות הרלוונטיות לסכסוך, מוטל על כתפיו של הנתבע. המבחן בו עליו לעמוד אינו מאזן נוחות רגיל, אלא עליו לשכנע את בית המשפט כי המאזן נוטה בבירור ובאופן משמעותי לעבר הפורום הזר (ר': ע"א 45/90 עבאדה נ' עבאדה, פ"ד מח(2) 77, 84-82). מעבר לכך יצוין, כי בפסיקה כיום מסתמנת מגמה של הגברת נטל זה וצמצום ההיענות לטענת "פורום לא נאות". זאת, לאור ההתפתחויות שחלו באמצעי התחבורה ובדרכי התקשורת המודרניות (ר': רע"א 2705/97 הגבס א' סיני (1998) בע"מ נ' The Lockformer, פ"ד נב(1) 109, 114; רע"א 749/07 Insight Venture Partners נ' טכנו הולד (פורסם

בתי המשפט

א 3160/09

בית המשפט המחוזי בירושלים

24/09/2009

לפני: כב' השופט ר' כרמל

במאגר נבו; רע"א 9810/05 Martin Hecke נ' Pimcapco Limited, (פורסם במאגר נבו).

13. יישום הכללים האמורים על המקרה דנן מלמד על מספר אינדיקציות לעדיפותו של הפורום הישראלי. בענייננו, התביעה נסובה על הפרת זכויות יוצרים ברשת האינטרנט כאשר הפעילות או התכנים מכוונים ומיועדים לישראל. הפרסום דנן מורכב מתמונה, כותרת בצד התמונה וכתבה: התמונה הנה תמונה של התובע עם שפם שחור ועל מעילו סמלים של צלב קרס, שבצידה המילים בשפה העברית "המופע של הנאצי הגדול". התמונה בצירוף משפט זה הופיעו בראש כתבה שנכתבה בשפה הגרמנית על ידי הנתבע מס' 2, שמקום מושבו בגרמניה (להלן: "הפרסום") (נספח א' לכתב התביעה). הפרסום נעשה, כך נטען, הן במדיה המודפסת והן במדיה ברשת האינטרנט של השבועון. הנתבעים טוענים כי הפרסום מיועד לקהל דובר גרמנית בגרמניה. ברם, בענייננו, השבועון מפורסם בכל העולם ולא רק בגרמניה, וכן זוכה לתפוצה רחבה ברשת האינטרנט, ובכלל זה זוכה לפרסום גם בישראל (ר': נספח י' לתשובה לבקשה – דפי המידע בדבר נתוני פרסום השבועון מאתר האינטרנט של השבועון). כמו כן, הפרסום אמנם כתוב ברובו בשפה הגרמנית, אולם כיתוב הצד בתמונה הינו בעברית, שהוא פרפרזה לשם תוכנית הטלוויזיה של התובע, "המופע של פיני הגדול". כמו כן, תוכנה של הכתבה כולל התייחסות לתוכנית זו ולתובע באופן אישי, תחת תת-הכותרת "דף אינטרנט של פיני הגדול". בנוסף, נעשה, לכאורה, שימוש בתמונה של התובע שהוכנה עבור התוכנית בישראל, על רקע המוניטין שיש לתובע בישראל. בנוסף, הפרסום נערך בחלקו בשפה העברית וכוון לקהל ישראלי. לפיכך, הפרסום, כוון במידה לא מבוטלת לקהל ישראלי, בין אם דובר עברית ובין אם לאו, הגם שנערך ברובו בשפה הגרמנית. כמו כן, הנזק הנטען לתובע נגרם בישראל, על רקע המוניטין שיש לו בישראל. עולה, כי בענייננו מתקיימים סממנים רבים המלמדים כי הפרסום מיועד לקוראים וגולשים מישראל.

בתי המשפט

א 3160/09

בית המשפט המחוזי בירושלים

24/09/2009

לפני: כב' השופט ר' כרמל

לפיכך, בענייננו, הזיקה של התובענה לישראל היא ברורה ואיתנה. ואין לומר כי מירב הזיקות מובילות לפורום הגרמני דווקא. כמו כן, ציפייתם הסבירה של המבקשים הנה כי ביחס לפרסום מטעמם שנעשה בישראל ומתייחס לתושב ישראלי, על רקע המוניטין שיש לו בישראל, כאמור לעיל, עשויים הם להיתבע בישראל. כמו כן, בענין זה מקום מושבם של מרבית העדים הרלבנטיים הינו בישראל. לפיכך, נמצא כי במקרה דנן קיימת זיקה מהותית בין ישראל לבין הסכסוך שבין הצדדים, המובילה למסקנה כי הפורום הישראלי הוא הפורום המתאים לדיון בתובענה דנן.

התוצאה

הבקשה נדחת.

ניתנה היום ו' בתשרי, תש"ע (24 בספטמבר 2009) בהעדר הצדדים.

המוכירות תמציא החלטה זו לצדדים.

ר' כרמל, רשם

בית משפט מחוזי

ירושלים

קלדנית: רחל אמויאל